

Det kongelige Klima- og Miljødepartement

Bergen 29 januar 2015

Innspill om klimalov i Norge

Bjerknessenteret er et samarbeid om klimaforskning med de deltagende institusjonene Universitetet i Bergen, Uni Research AS, Havforskningsinstituttet og Nansensenteret. Senteret er med sine 190 forskere fra 32 land Nordens største klimaforskningsmiljø, og forsker på fortidens- nåtidens og fremtidens klimautvikling. Bjerknesenteret leder en rekke store og viktige nasjonale prosjekt. Eksempler er utviklingen av den norske jordsystemmodellen og dens leveranser til FN sitt klimapanel, og utviklingen av en ny generasjon klimaforskere gjennom den nasjonale forskerskolen i klima som har rundt 100 doktorgradsstudenter fra hele landet.

Norge arbeider sammen med de fleste andre land for at den globale temperaturen ikke skal øke med mer enn 2 grader. Dette betyr at de globale utslippene av drivhusgasser raskt må reduseres, og med så mye som 80% innen 2050. Og ut fra rettferdighetsprinsipp må rike land med store utslipp i dag belage seg på enda større utslippskutt.

Til tross for en uttalt ambisiøs klimapolitikk har det vært lite endringer i norske klimagassutslipp de siste ti årene. Økende utslipp fra olje- og gassnæringen har stort sett oppveid det som har vært av kutt i andre sektorer. De uttalte målene om utslippskutt som skiftende norske regjeringer har satt seg, har altså ikke resultert i en politikk som har fått ned utslippene. Det er vår oppfatning av innføringen av en klimalov vil være et viktig verktøy for å gjøre politiske ambisjoner om til gjennomførbar politikk.

Høringsnotatet om norsk klimalov fra Klima- og Miljødepartementet ber om innspill på tre problemstillinger, som alle er besvart under.

1. Vil en klimarammelov gi merverdi i norsk sammenheng? **Svar:** Ja.

Det er Bjerknessenterets oppfatning at en klimalov i tråd med tilsvarende lov i Storbritannia (Climate Change Act 2008) vil være et viktig verktøy for dagens og fremtidige politikere i Storting og regjering. Dette er også i tråd med klimalov innført i Danmark i 2014 og tilsvarende lover som trolig også blir innført i de andre nordiske land. En norsk klimalov bør inneholde lovfestede mål for utslippsreduksjoner på kort sikt (f. eks kommende stortingsperiode) og lang sikt (f. eks 2030 og 2050), bør inneholde mål for de ulike sektorene, og den politiske ledelsen for de ulike departement må kunne stilles juridisk til ansvar om målsetningene ikke blir fulgt opp.

2. Er det behov for mer rapportering og formidling av informasjon i Norge om klimagassutslipp og effekter av tiltak? **Svar:** Ja

Å omstille Norge til et lavutslippssamfunn er en formidabel oppgave, og forskning på nye tiltak og overvåkning av effekten av slike bør være en prioritert oppgave. Som et ledd i dette bør Regjeringen samtidig med at statsbudsjettet legges frem, også legge frem prognoser for hvordan budsjettet vil slå ut på de norske klimagassutslippene, og hva det vil føre til med tanke på måloppnåelse i klimaloven. Det vil være viktig med kontinuerlig overvåkning av norske utslipp og opptak av drivhusgasser. Den europeiske forskingsinfrastrukturen ICOS vil være et viktig hjelpemiddel i så måte, men her har Norge foreløpig bare observatørstatus.

3. Vil et uavhengig klimaråd være et hensiktsmessig nytt tilskudd til norsk klimapolitikk? Hvilken rolle bør det i så fall fylle? **Svar:** Ja

Et uavhengig klimaråd vil kunne spille en viktig rolle når det gjelder å overvåke oppfølgingen av klimaloven - og kanskje viktigere – å utnytte mulighetene som ligger i en norsk klimalov. Et klimaråd bør være satt sammen av sterke fagfolk, og en bør etterstrebe et råd fritt for politiske, sektorielle og interessegruppers bindinger. Rådet må være kjent med a) nye viktige funn fra nasjonal og internasjonal klimaforskning, også før de kommer i FN sine klimarapporter, b) status for teknologiutviklingen nasjonalt og internasjonalt innen energiproduksjon, energilagring, energitransport, energisparing, osv., og ikke minst c) beste praksis for omstillingstiltak lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Rådet må i tillegg ha ansvar for å vurdere og kommentere målinger og prognoser for norske klimagassutslipp og -opptak, og i hvilken grad den til enhver tid sittende regjering holder kursen mot det fremtidige lavutslippssamfunnet som er beskrevet i de lovfestede målene i klimaloven.

Lykke til videre i arbeidet med en norsk klimalov. Dette er viktig!

Hilsen,

Tore Furevik,
Direktør Bjerknæssenteret